

DIRECTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRATIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
involală

Unirea

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Orbie fatală

De multă vreme cărmuitorii țării românești suferă de o boală cumplită: nu mai văd linia de despărțire între dreptate și nedreptate. Alteori se fac că nu o văd, fiindcă nu au curajul să-și asculte conștiința și datorica.

Dovadă strălucită și dureroasă este situația preoției. Felul cum ne tratează cinstitele cărmuiri una după alta, este pur și simplu rușinos și scandalos. N-au curajul să ne scoată, scurt și clar, din bugetul statului. Ne dau însă plăți nu de miserie, ci în curată bătaie de joc. Am ajuns, preoți bătrâni, cu familii grele — și Doamne, ce rol însemnat n'au avut și nu au în viața neamului frumoasele noastre familii preoțești, cu aerul lor de sănătate morală și de tărie românească! — să avem plata jumătate a unui servitor din minister. Pentru că ori de câteori a fost vorba de sacrificii pentru țară, noi le-am acceptat cei dintâi, fără murmur, fără crâcnire. Iar guvernării noastre n'au știut înțelege glasul acestei tăceri și înțelesul acestui sacrificiu consimțit, din convingeri mai multe, până la sânge, până la foame și sdroneșe. Nu l'au înțeles. De câte ori s'au redus salariile funcționarilor publici, ale noastre — croite dintru început cu nedreptate — au fost scăzute totdeauna cu încredințată măsură. Așa că noi am fost supuși până acum la vreo 6 curbe de sacrificiu!

Nebunia unora a mers așa de departe, încât au socotit că așa-i cu dreptate, ca un preot ortodox să aibă plată de două ori mai mare decât confratele său de aceeași vârstă și calificare, cu aceleași greutăți pastorale și familiare, care însă nu este dominant, ci unit. Cel mai mare învățat al țării avusese tristul curaj de-a împărși în acest fel dreptatea confesională!

Și astăzi conducătorii bisericii dominante, înalți preoți cari ar fi, se zice, vestitorii gândurilor evanghelice, se străduiesc să păstreze neatinsă această „dreptate“ oribilă și necinstită. Au și ei ceață peste ochii sufletului.

Numai așa se explică vinovata neînțelegere pe care o arată față de marea datorie ce li-se impune, în interesul ortodoxiei chiar, în aceste zile când se făurește un nou buget de durere pentru țară și, poate, de nouă tragedie pentru biserică. În loc să-și dea mâna în susținerea dreptății cu reprezentanții tuturor cultelor, marii pontifi ai ortodoxiei pare că nici azi nu au probleme mai grele de rezolvat decât numărul protopopilor și canonicilor din biserică noastră. — Strașnică perspectivă pentru vindecarea marilor nedreptăți ce ni-s'au făcut tuturor!

Spectacol trist, descurajator! Orbia groaznică, de care sufer guvernării politici ai țării și cărmuitorii spirituali ai ortodoxiei este, în criza prin care trecem, fenomenul cel mai dureros. Care ne poate fi fatal. Fiindcă: justiția est regnorum fundamentum. Iar nedreptatea...

Ne vom reculege în ceasul al 12-lea? — Să sperăm. Pe cât știm, parlamentarii noștri se sbat pentru dreptate. Guvernul, avem asigurări, o răsunoaște. Să aibă și curajul de a o urma!

Dorim cărți bune

Efectele crizei — Problema cărții religioase — O soluție potrivită

de pr. ION RINEA

Dacă e adevărat că epocile de prosperitate economică coincid cu epocile de înflorire intelectuală ale popoarelor (Atena lui Pericle, Roma lui August, Franța lui Ludovic al XIV-lea și Parisul modern), nu e mai puțin adevărat, că epocile de depresiune economică influențează și ele în sens nefavorabil viața intelectuală a neamurilor. Dacă e adevărat că spiritul își face cuib cald numai în mijlocul prosperității orașelor mari, și că floarea belșugului e viața spirituală intensă, e tot atât de adevărat și aceea că în umbra satului trăiește, doar, grija aspră a nevoilor imediate ale vieții, și că sărăcia n'are cântec și nici aripi.

Dezastruoasele efecte ale actualei crize economice ce bântue, de câțiva ani, cu o crescândă furie pe întreg globul, se resimt adânc în toate domeniile vieții și ale activității omenestii. Nu e, deci, nici o mirare că nici literatura nu s'a putut sustrage acestui val de ger ce îngheață totul în drumul lui. Literatura profană tânjește. Casele de editură, cari nu s'au clătinaț, și-au restrâns activitatea. Vremile grele le sfidează numai literatura senzațiilor tari, literatura erotică.

Dacă literatura profană simte așa de mult efectele crizei, ce vom spune despre cea religioasă, care nici în timpuri mai bune n'a prosperat la noi? — Dispariția „Păstorului Sufletesc“ a marcat începutul greutăților ce vin. Greutățile materiale cu cari luptă celelalte zăre și periodice religioase, sunt secrete publice. Ceiți numai apelurile pentru plată adresate cetitorilor. Raritatea, ori dispariția totală a cărților de cuprins religios, e îngrijorătoare.

Ori, literatura religioasă formează un capitol prea însemnat în viața sufletească a clerului nostru, ca să poată fi total neglijată și dispariția ei privită cu indiferență.

Preotul, acest ins îngropat singur într'un sat oarecare uitat de lume, cu misiunea de a propovedui pe Hristos cel neînțeles și urgisit, ca să se poată menține în linia înaltului idealism al misiunii sale, ca să nu poată fi copleșit de marea masă a oamenilor de rând, ori înecat și el de valurile turburi ale vieții, — n'are el, oare, lipsă în continuu de un bun sfătuitor, încurajator, mângăietor și prieten? Și cine-l poate, oare, ajuta în greutăți și întări în slăbiciuni, cine-l poate mângăia și sfătuia în dureri și în clipe de grea cumpănă, dacă nu s'olă slovele, ce răsbate pretutindeni? În atmosfera mohorită a materialismului brutal, ce tinde să sufocă o viață mai avântată, de unde va putea primi el, oare, o rază de lumină mângăitoare, idei noi, impulsuri înviorătoare și avânturi continue spre idealul spiritual al lui Hristos, dacă nu din paginile unei cărți bune?

Dacă lumea ține să ofere fiilor săi, cari înnoată, fără nici o împotrivire, în jos și la vale, așa cum îi duc valurile lumii, — dacă ține să le ofere o bogată hrană literară, ca să le măgulească pasiunile, nu se cuvine oare, ca noi, ceice luptăm să înnotăm împotriva curentelor lumii, în sus, să avem la îndemână o mai substanțială și mai întremătoare hrană sufletească, ca fiil lumii?

Literatura o crează și o întrețin cetitorii. Astăzi, însă, din pricina sărăciei generale, inițiativa particulară a editorilor e paralizată. Nimeni nu se aventurează în necunoscut. Privirile ni se îndreaptă încrezătoare spre societatea „Sfânta Unire“. Ca editură religioasă ea trebuie să rezolve astăzi problema cărții religio-morale, căci în acest scop înțează. Să ne dea anual, regulat și metodic, 2 cărți bune, într'un format uniform și agreabil, așa cum face editura Szent István Társlat din Budapesta.

Și acum venim la cetitori. Aici e nodul problemei. În sărăcia cea cumplită cartea a ajuns un obiect de lux. Nevoile existenței sunt crunte, și, în locul unei cărți, omul e silit să prefere bucata de pâine. Ceice vreau să cetească n'au pe ce cumpăra o carte, iar ceice au cu ce cumpăra, acela nu cetează. Ori, noi trebuie să facem ceva! Meditând asupra acestei probleme, o soluție a ei mi-a sugerat-o întâmplarea. Cățind inventarul unor Rațiuni sub pomposul titlu: Biblioteca parohială, am cățit titlul câtorva cărți de mult apărute. Și m'am întrebat: N'ar fi, oare, bine să se înființeze, în chip obligatoriu, Bibliotecile parohiale, și paralele cu ele și Bibliotecile sătești, în fiecare parohie? Bibliotecile parohiale ar achiziționa anual cele 2—3 cărți bune, recomandate de forurile superioare. În acest scop s'ar inferi anual 200—300 Lei în bugetul parohiei, care nu va simți aceasta mică cheltulală materială, care va aduce, în schimb, bogate roade spirituale atât în viața preotului cât și a păstorilor săi, și ar da un oarecare avânt și literaturii religioase.

Ideea înființării Bibliotecilor parohiale nu e nouă, totuși e o soluție, ce grelele împrejurări de azi o impun.

Știința și credința. Sunt, ca Ismail și Isaac, fiil ai aceluiași Parinte, care le-a dat moștenire împărăția adevărului. Fiul sclavel însă a început, dela o vreme, a necăji și a batjocori pe purtătorul nădejzilor eterne. Științismul veacului trecut a cercat să exproprieze definitiv credința, declarându-se singur moștenitor al adevărului și deslegător al tuturor problemelor cari frământă omenirea.

Apusul a trecut la ordinea zilei peste această hipertrofie a orgoliului otrăvit de laborator. Știința a început a fi modestă. Vede întunerecul imens ce străjuește la hotarele ei și în care nu poate pătrunde. — Noi însă, ca în toate domeniile, facem cu întârziere boalele civilizației și abia acum trecem prin gripa științismului. De aceea, „Agru” din București a ales bine tema generală a seriei de conferințe pe care le organizează la „Fundatia Carol”. E timpul să se spună și la noi, că credința, creatoare de civilizații și culturi, nu are motiv să rămână zmerită, ca o cenușotcă, nici să se sperie de gălăgia arogantă pe care „învățați” de contrabandă o fac pe răspunderea „științei”. Ea este doar, în ultima analiză, creatoare de civilizații creștine, cu care ne mândrim cu drept cuvânt și care astăzi, pe măsură ce se depărtează de spiritul credinței, își pierde tot mai mult marile linii unificatoare și nu mai are puterea de sinteză care să armonizeze diferitele câmpuri ale cunoștințelor omenești. — Apoi, cei mai mari învățați, în primul loc cei mai de seamă cercetători ai științelor naturale, cari se încearcă atât de des să fie puse în contradicție cu credința revelată, au fost profund religioși.

De altfel, credința nu este un sentiment orb, o dorință vagă și necontrolată. Ea este o ascultare rațională de autoritatea lui Dumnezeu, existența cărui o dovedește rațiunea și revelația cărui o verifică și probează istoria. Și aceasta pe temeiuri și cu metode științifice, critice, cu stăruințe și precisiune care nu-și găsește perechea la controlarea nici unul alt adevăr din domeniul științelor. În felul acesta știința însăși ne călăuzește la credință, fiindcă ea constată faptul istoric al revelației divine. Iar aceasta odată recunoscută, singuraticile ei adevăruri, fie și supra-raționale — niciodată contra-raționale — trebuiesc primite fără șovăire, pentru autoritatea lui Dumnezeu, care nu poate greși.

Iată câteva idei călăuzitoare, pe care le-a desfășurat, bogat ilustrându-le, conferențiarul

de Dumineca trecută a Agrului, în sala „Fundatiei Carol” din București, directorul gazetei noastre, prof. Dr. Augustin Popa. Numărul mare și select al participanților, — între cari s'a remarcat prezența p. episcop Valeriu Traian al Orăzii, — interesul viu cu care au urmărit până în capăt lanțul de idei al conferențiarului, dovedește încă odată câtă nevoie are încă lumea noastră de o tot mai intensă lămurire și întemeiere științifică a credinței. — Trebuie să ducem în mulțimea intelectualilor noștri marea știință a credinței!

Doi apostoli: preotul și femeia

Societatea de azi, îndeosebi a noastră, cea românească, e străbătută de multe curente subversive. Și ne întrebăm îngrijorați: de unde-i va veni mântuirea? Căci de venit trebuie să-i vină de undeva, și prin cineva, de cumva nu-i osândită pieririi! Oricât am aștepta însă o întorsătură norocoasă a lucrurilor și oricât am dori îndreptarea acestor stări îngrijorătoare, una e sigur, că o schimbare în bine n'o să vină din bun senin, și nici minuni nu vor interveni, cât timp avem pentru îndreptare mijloace naturale. De aceea trebuie să folosim aceste forțe ce ne stau la îndemână, și cari sunt preotul și femeia.

Pun anume lângă oaltă acești factori însemnați, ca să se vadă, că ambii au roluri aproape deopotrivă de importante, și trebuie să meargă, cum se zice, mână'n mână, întru ajungerea țintei comune.

Preotul în virtutea misiunii divine, ce i-s'a încredințat, iar femeia în temeiul îndatoririi naturale, ce i-s'a dat, sunt acela, dela munca cărora s'așteaptă revenirea lucrurilor în făgașa obișnuită. Acolo, unde ambii lucrează în armonie se și obțin rezultate mulțumitoare, dacă nu chiar admirabile și pilduitoare și pentru alții.

Rolul preotului e zugrăvit atât de plastic și de scurt în alocuția de răspuns adresată de p. Mitropolit al nostru cu prilejul salu-

tului de Anul Nou, în cuvintele: „Să căutăm mai întâi de toate împărăția lui Dumnezeu, îndestulându-ne cu cât ne dă truda și sănătatea”.

Și într'adevăr, când toată activitatea preotului are la bază mărirea lui Dumnezeu și binele credincioșilor săi, atunci e capabil să depună o muncă titanică, și totuși plăcută, care-l face să urmărească cu atențiune toate mișcările din jurul său, fără a se lăsa târfit în vârtejul lor, chiar dac'ar trebui să vegheze zi și noapte, ori să facă eforturi supraomenești numai și numai să se înstăpâniască pe pământ împărăția cerurilor. Un preot, care-i în clar cu rolul deosebit, ce-l are în societate, nu se va lua după pilda unuia sau altuia din filii lumii, ci el va fi pilduitorul în toate manifestările sale omenești, dând sfaturi și directive cum trebuie să se comporte omul cult, ca și cel mai puțin inițiat în așa zisele taine ale societății moderne. De aceea viața dela sate nu-l plictisește, iar cea dela oraș nu-l copleșește, în toate împrejurările umblă pe picioarele proprii, păstrându-și rolul de conducător, ce-l are în virtutea misiunii divine. Cartea de literatură îi va alunga uritul provocat de zilele mohorâte, și ceaslovul îi va picura în suflet acel balzam înviorător, care-i va îndemna la făurirea alor noi planuri pentru îndreptarea celor, ce i-s'au încredințat. Își va căuta credincioșii la casele lor, pe stradă sau chiar și'n locuri de distracții, fără a urmări distracția proprie decât în marginile îngăduite de statul, la care e înălțat. N'are timp de jălanii și tânguirii, căci grija sufletelor reclamă atâta muncă și trudă, cât nu numai zilele de sărbătoare și Duminecile, dar nici celea de săptămână nu-i sunt suficiente pentru ajungerea scopului, ce și-a fixat.

În Dumineci e ocupat cu aprofundarea serviciilor divine, spre a le executa cu demnitate și atențiunea cuvenită, fără a le săvârși grăbit, dar nici prea trăgănat. Iar timpul după sf. liturghie, și eventual după vecernie, îl va întrebuința tot spre folosul credincioșilor, pe cari în celelalte zile mai cu greu îi poate

Foiața „Unirii”

PAPA

în conversația alor doi preoți români, unul unit și altul ortodox

de Dr. Nicolae Lupu

Călătoream singur singurel într'un vagon de cl. II. deschis, așa încât puteam vedea că în întreg vagonul acela eram numai eu. La o haltă însă, se mai urcară doi domni, pe cari i-am putut cunoaște că sunt preoți; pe unul de pe vesta închisă, iar pe celalalt de pe bărbuță. Intrară în vagon tocmai din partea încotro steteam eu cu spatele, și se așezară pe scaunul cel mai apropiat de ușă. În conversația lor insuflețită, începută — se vede; — de mai înainte, sau nu mă observară, sau nu-mi dară nici o atențiune: iar eu îi lăsa în pace, uitându-mă mai departe pe un jurnal, în colțul unde steteam.

— Cu toate m'aș împăca — zicea ortodoxul —, căci la urma urmelor slujba și cerimonile cari le faceți voi, le facem tocmai la fel și noi. Ba ce e mai mult: în biserica mea, Mineele și Liturgiile vechi sunt dela Blaj, tipărite pe vremea lui Bob. Nu mă pot împăca însă cu Papa. Pentru ce să recunoști tu pe un strein de cap al bisericii tale? pe unul care nu știe inima și sufletul poporului tău, ci judecă numai după canoane? Și apoi îți tu cum zice sfântul Pavel, că slova legii te omoară.

— Eu cred că tocmai Papa, și tocmai

pentru că e strein și între noi și el nu este altă legătură decât aceea de supunere față de legile generale ale bisericii universale, — legi pe cari și voi le observați fără de a recunoaște pe Papa de cap suprem al acelei biserici, — cred că tocmai acel Papă strein ar fi cauza solidarității noastre. Dacă ar fi în țara noastră la București, la Cluj, la Sibiu ori la Blaj, eu cred că noi am fi mai puțin solidari.

Papa însă stă în Vaticanul său, iar noi îl iubim, și la fel îl iubesc toate neamurile credincioase acestei biserici, francezul și germanul, englezul și irlandezul, ruseanul și polonul, românul și ungurul. În mărunțișurile interne ale naționalităților și ale popoarelor el nu se amestecă, așa încât fiecare popor se simte independent, și tot odată se crede cel mai iubit de Papa și de întreaga biserică, cel mai nobil și cel mai folositor credinței și răspândirii ei.

În lucrurile cari privesc bunăstarea generală a bisericii, Papa judecă încet, cumpănit și cu înțelepciune, astfel că „jugul” acela al papismului, — despre care atât de mult vă place vouă să vorbiți — sau nu se simte de loc, sau dacă se simte, e ușor și dulce, așa precum se spune în Evanghelie despre jugul și povara lui Hristos.

— Dar n'ar fi mai bine oare să fim noi una? Toți Românii într'o singură biserică națională, cu o căpetenie aleasă de noi toți, fie dela București, Sibiu, Cluj ori Blaj? N'ar fi mai bine să lăsăm de-o parte patimile mărunte și personale, și să ne adunăm toți în jurul unei persoane și să fim o turmă și un păstor?

— E ușor de zis, dar greu de făcut. Haide,

pentru un moment, să lăsăm de o parte principiile dogmatice, despre cari noi suntem convinși, și să presupunem că ne-am învovt să ne strângem toți în jurul unei persoane, ca să formăm o singură biserică națională. Pe cine am alege atunci? Care ar fi persoana asupra căreia să convină toți? Au când s'ar face candidările, nu s'ar ivi oare glasuri, că cutare a studiat în școlile protestanților, cutare într'ale lezuiților? Cutare a simpatizat cu liberalii, cutare cu naționaliștii, cutare cu altcineva? Asta e prietenul lui Maniu, cela alui Goga, celalalt al altuia?

Dintre actualii ierarhi ortodocși și uniți pe cine am alege ca să mulțumească pe toți? Alegerea asta n'ar însemna oare întemeierea unei a treia biserici românești, care să nu fie nici ortodoxă nici catolică? Sau mai mult: N'ar însemna să dai voce fiecărui să-și aleagă căpetenia de care vrea să asculte? N'ar fi oare desbinarea aceasta mai mare decât cea de azi?

— S'ar forma un sinod, de care să asculte toți.

— Dar sinodul acesta ar trebui ales tot de noi, și apoi ai vedea nemulțumiri și atunci, așa încât dela început, sinodul acela n'ar avea nici o autoritate. Vezi tu în Sfântul Sinod dela București, unde elementele sunt cu mult mai omogene decât ar fi dacă ne-am mai amesteca și noi uniții, cari avem alte vederi, alte păreri, altă educație fundamentală, atât religioasă cât și socială. Nu vezi tu cum membri de al aceluiasi Sfânt Sinod, — oameni suspuși în catedra îndrumării sufleteste a tinerului cler —, persiflează până și pe patriarh, batjo-

întâlni, fiind cuprinși cu lucrurile țării sau ale gospodăriei.

Preotul râvnitor după o viață superioară, ce vrea să fie simțită și de credincioșii săi, va căuta ca și în zilele comune să-și apropie turma de locașul Domnului prin servirea sf. liturghii, fie și gratuită, sau cel puțin a serviciilor atât de atrăgătoare a paraclisului, acatistului și orelor canonice din postul mare, cari nu mai trebuie lăsate exclusiv în grija cantorilor; odihna o va afla în schimbarea diferitelor sale ocupații, dintre cari nu vor lipsi îndeletnicirile culturale și chiar economice, urmând, ca să zic așa, pe un Popa Tanda, care vrea să fie pildă vie pentru toți, căși vreau să-l urmeze pe drumul, ce duce spre împărăția cerului. Spre scopul acesta preotul nu-i vor trebui examene peste examene teoretice, ci-i va trebui singurul examen de-a pune în aplicare cele învățate și îndatinate în seminar, acum când nu mai e controlat de superiorii săi, ci e urmărit de controlul nevăzut, și totuși mai împovărat, al credincioșilor săi. Aceștia îi vor osândi ori blagoslovi pe conducătorul lor într-o măsură cu mult mai mare, decât este chiar supravegherea șefilor săi ierarhici.

Nu poate fi deci indiferent pentru un preot cu ce atențiune îl urmăresc credincioșii sau cunoscuții săi la sf. liturgie, pe stradă, în localuri de distracții, în societate, la ținerea postului ori zilelor de sărbătoare, în purtarea cu servitorii proprii și cu copiii credincioșilor săi, pe stradă și la catehizație. Preotul va contribui în felul acesta și la respectul, cu care aceștia datorează lui Dumnezeu. Și așa și trebuie să facă. Astăzi, când atâta mizerie, pricinuită de slaba hrănire, alcool, boli venerice etc., bântue satele românești, ar fi o fărâdelege ca preotul să steie nepăsător, ori cari i-ar fi împrejurările materiale proprii, fără să îndrepte, ce mai poate îndrepta, dacă într'adevăr e pătruns de misiunea înaltă, ce i-s'a încredințat.

Și iarăși: în fața atâtor probleme vitale ale neamului mai putea-vom pierde timpul făcând hatărul diferitelor partide, cari ajunse la

cărmă ne răsplătesc cu noul reduceri a salariului preoțesc, pe care nu se sfiesc a-l plăti în urma tuturor slujbașilor țării, ca și cum preoții ar fi niște lăpădături ale societății?!

Așa stând lucrurile, evident că mai bine să ne îndestulim cu ce truda și sănătatea noastră ne îngăduie, căci și așa niciodată nu ne vom putea opri în dorul de înălțare, mărire sau îmbogățire.

Sarcina grea, ce apasă pe umerii preotului poate fi mult ușurată prin organizarea prudentă a serviciilor prețioase, ce le pot da femeile evlavioase la curățirea și înfrumusețarea bisericii, în organizarea faptelor de caritate publică, la alungarea relelor obiceiuri, înălțarea moralului credincioșilor spre o viață sufletească superioară prin pilda vieții femeilor la îngrijirea bolnavilor și năpăstulților etc. Mai ales se obțin rezultate uimitoare, când la conducerea acestor femei sunt persoane devotate cu trup și suflet cauzei sfinte, și cu deosebire când conducerea o au preotesele, cari în soții lor văd pe reprezentanții lui Dumnezeu, cărora li s'a încredințat și altă misiune, decât cea casnică.

Rămâne deci stabilit, că numai prin munca încordată și coordonată a acestor 2 factori importanți se poate aștepta o îndreptare în parohiile noastre atât de părăginite. Căci deși a trecut de mult războiul, totuși urmările nenorocite ale aceluia, și'n cele sufletești, azi se resimt într-o măsură cu mult mai puternică decât chiar imediat după război.

pr. **Leonte Oprîș**

Lourdes, orașul minunilor. S'au împlinit, chiar zilele trecute, 75 de ani de când micul orașel din Pirineii Franței a intrat în conștiința creștinătății de pe întreg rotogolul pământului. Catolicismul francez a sărbătorit aniversarea apariției Imaculatei cu un strălucit praznic de trei zile, la care sf. Părinte a ținut să fie represintat și el prin cardinalul Binet. Dispoziție specială a Supremului Pontifice îngăduie ca orașul privilegiat al Impărătesei Ce-

rurilor să se bucure, — singur el în toată lumea înafară de Cetatea Vaticană, — de-un privilegiu deosebit: să se poată câștiga și aci toate indulgențele Anului Sfânt.

Faptul miră numai pe cei ce nu știu că, din 1858 și până azi, degetul Domnului se vâdește lămurit și fără încetare în întâmplările extraordinare ce se petrec pe acest petec de pământ. Se repetă literal istoria vremilor Mântuitorului când orbii vedeau, schiopii umblau, surzii își recăpătau auzul, boalele se fugăreau.

Nu intrăm în amănunte mai vechi, cari dau volume groase. Aici facem doar atâta că spicim sumar o dare de seamă a medicului *Dr. A. Vallet*, asupra unor evenimente de însemnătate capitală în legătură cu grota din Lourdes, din răstimpul 1831—1932. Totul se află publicat în *Revue de Lourdes* de pe Decembrie 1932. Din notițele doctorului pomenit apare că biroul medical de constatări din acea localitate în 1931 a înregistrat prezența alor 789 de medici, număr ce în 1932 a crescut la 864. De altfel Asociația Medicilor ce și-au făcut chestie de conștiință din studierea fenomenelor extraordinare din Lourdes are deja 1685 de membri din toate părțile lumii, și făcând parte din 20 de neamuri diferite.

Grație muncii serioase a Biroului de constatări medicale, s'au studiat temeinic anul trecut dosarele a 160 de cazuri, rămânând și pentru 1933 alte 85 de dosare mai vechi și mai noi. Încheierea la care s'a ajuns în urma minuțioaselor și conștiințioaselor cercetări doctoricești este că, în 1931, s'au întâmplat șapte vindecări instantanee, definitive și complete, într'un chip absolute inexplicabil pe cale naturală. Fericiții părtași ai milei cerești au fost: dș. Angela Rimpoh (18 Iunie; suferia de așa zisul „mal de Pott“ dorsal); dș. Emma Invernizzi (7 Iulie; actinomicosă subcutanee); dș. Luciana Clerc (30 Iulie; peritonită-bacilară); dș. Marcela Arpent (23 August; peritonită bacilară cu vărsături); dna Doudard (10 Septembrie; encefalită); d. Antoniu Rodriguez (10 Octombrie; „mal de Pott“ dorsolombar fistulizat); și dș. Ambrosia Jaine (30 Iulie; peritonită bacilară). — Cu adevărat: mare este Domnul și lucrurile lui minunate foarte.

caresc pe mitropoliți, ca să nu mai amintesc de episcopi. Și asta — cred eu — provine tocmai din cauza lipsei de autoritate a sinodului și a ierarhilor.

La noi nu se întâmplă de acestea, căci oamenii — înțeleg cei sus puși —, se tem de Papa și se rușinează de concertul popoarelor lumii. Și astfel lată că Papa cel strein este cauza solidarității și simbolul unității între noi. Uneori e bine să ai o autoritate streină de chițibușurile și mărunișurile tale, care să judece imparțial.

Persoanele — ori cât de mari ar fi —, dacă s'au ridicat din mijlocul nostru, prea ne sunt obișnuite și nu ne impun atâta respect, mai cu seamă dacă pentru binele comun lucrează împotriva inclinațiilor noastre personale. Ca să menșină unitatea, ar trebui să purcedă cu un absolutism frate cu tirănia, ceea ce nu poate să fie când e vorba de religie. Nu-ți aduci aminte când cu unirea principatelor cum conducătorii și binevoitorii de atunci ai națiunii au constatat că unirea adevărată și dăinuitoare nu se va putea face nici sub sceptrul unui domn moldovean, nici sub al vreunui domn muntean, ci numai sub al unui bărbat care să nu fie din nici o familie domnitoare, sau dacă e din vre-una, să fie strein. Și sub sceptrul glorios alui Vodă Carol s'au înfrățit muntenii și moldovenii cu toate familiile lor vechi domnitoare.

— Dar italienii pentru ce nu se desbină cu privire la persoana Papii, care este din sinele lor?

— S'au desbinat și ei destul în vremurile

când baronii și familiile princiare de acolo influențau în alegerea Papiilor. Nu s'a produs atunci schisma occidentală și mutarea la Avignon? Azi însă laicimea nu mai are nici un drept de amestec în alegerea Papiilor, precum nici capetele încoronate, ci ei sunt aleși de către colegiul cardinalilor, cari fiind oameni cu moravuri neprihănite, aleg dintre ei pe cel mai ales și cu mai multe calități, și astfel toți rămân mulțumiți. Apoi fără de asta, în Italia există tradiția creștină veche de aproape două mii de ani, și convingerile cari la noi la Români în mare parte lipsesc, și mai cu seamă la voi, la ortodocși.

Nu vreau să fiu răutăcios, dar te rog să-mi spui tu, fără a te supăra: Câți dintre oamenii culți ai bisericii voastre sunt convinși că biserica ortodoxă este singura biserică adevărată pe când celelalte biserici creștine sunt toate eretice? Să nu fiu rău înțeles. Nu zic de mulțime și de ignoranți, ci dintre oamenii culți chemați să convingă și pe alții?

— Dar Atanasie când s'a unit, a fost doară convins despre adevăratăitatea bisericii Romei?

— Fie și cum zici tu. El s'a unit pentru interesele clerului și ale poporului său. Convingerile ni le-am câștigat noi și înaintașii noștri mai târziu. Unirile în masse, de regulă nu se fac din convingeri, dar convingerile vin cu timpul.

Dacă interesele acestui neam ar pretinde să ne unim toți sub schiptrul Papii, știu că generația actuală nu se va convinge, dar sunt sigur și de aceea, că generațiile viitoare, a

doua sau a treia, vor fi tot așa de convinse ca și italienii, francezii și belgienii. Nu înțeleg însă pe fiecare individ în parte, ci înțeleg mulțimea în general.

— Bine ar fi de s'ar face cumva, numai să nu mai fie sfășierile acestea și ura între noi. Și eu cred că n'ar fi tocmai așa de greu, dacă n'ar pune piedeci ambițiile oamenilor; căci dacă pe vremea voievozilor, strămoșii noștri s'au supus patriarhilor greci dela Constantinopol și bulgari dela Ohrida, și dacă părinții și moșii mai apropiați au aflat de bine să se supună unui domnitor strein; pentru mai marele bine sufletească și morală al acestui neam, eu cred că n'ar fi de loc înjositor să ne supunem toți unei persoane controlate de toate neamurile pământului atât de deosebite între ele, și unele chiar îndușmănte.

— Voi pentru ce nu scrieți în direcția aceasta, ca să creiați atmosferă?

— Tocmai pentru motivul arătat mai sus, că unirea în masse, de regulă nu se face din convingere. Massele nu le poți convinge, și nice nu e nevoie să încerci. Turma merge după păstor. Asta așa a fost de când e lumea, și nici acum nu s'a schimbat. Conducătorii dacă ar vrea, ar putea să se convingă, iar dacă nu vreau, zadarnic vei căuta să-l dovedești, căci îl vei face și mai strein de idelle tale dacă nu chiar contrar.

— M'ai pus pe gânduri cu vorbele tale.

— Eu ți-am vorbit numai din punct de vedere pur omenesc național și social; dar dacă — fără patimă și fără idei preconcepționate —, vei lua în mână o istorie sinceră și nepă-

Știri mărunte

Vaticanul are stațiune radiofonică pe unde ultrascurte.

După studii și experimentări multe și îndelungate, marchizul Marconi a isbit să pună în slujba omului și undele eterice ultrascurte. Praznicul acestei izbâzi s'a ținut în ziua de 11 Febr. c., în Vatican, când cu inaugurarea noii stațiuni radiofonice a Statului papal. La această serbare, între purpurași și alte notabilități bisericesti și mirenești, a luat parte și inventatorul și Sf. Părinte. După sfințirea săvârșită amăsurat unui ritual adhoc, și după vibranta cuvântare a d. Marconi, a trecut la microfon Sf. Părinte, pronunțând salutul inaugural: *Laudetur Jesus Christus*, primind imediat, dela Castel Gandolfo, răspunsul răspicat și emoționat: *In aeternum*. Urmează salutul episcopului de Albano și a personalului vilelor pontificale, după care a reluat cuvântul Vicarul Domnului, mulțumind genialului inventator pentru opera sa — noua stațiune e prima și e unică în felul său în toată lumea, — și împărțind binecuvântarea sa celor de față și lumii întregi.

Ședința Societății de geografie.

Sâmbăta trecută s'a ținut, la »Fundatia Carol« din București, ședința anuală a Societății de geografie. A prezidat M. S. Regele Carol II. Asistență mare și foarte aleasă, în frunte cu d. Prim-ministru Dr. Al. Vaida. — Intre aceia, cari au avut deosebita cinste de-a face comunicări științifice în această ședință de mare ținută, încreștăm, alături de prof. S. Mehedinți, I. Conea, Tzigara-Samurcaș, pe distinsul profesor al liceului nostru de băieți din Blaj, pâr. Ștefan Manculea, care a spus lucruri foarte interesante și apreciate despre așezarea Șvabilor în Ardeal și Banat.

Din lucrările Sf. Sinod. Deschis Miercuri, în 15 Febr. c., Sf. Sinod a ținut mai multe ședințe desbătând o serie de chestii mai mult ori mai puțin însemnate. Reliefaș hotărîrea de a se menține vechea decizie sinodală privitor la incinerări: refuzarea asistenței religioase. Și încă o hotărîre: să se prăznuiască și din partea ortodoxiei române, cu fast deosebit, împlinirea alor nouăsprezece veacuri dela mântuitoarele

țimășe, o carte bună de teologie dogmatică, și de drept canonic, și mai serios te vei pune pe gânduri. Dacă vrei într'adevăr să studiezi pentru a ști și a cunoaște și din alte puncte de vedere, ca cel istoric, dogmatic și iuridic, și nu numai social și național românesc, vei putea să te convingi și tu cum ar fi mai bine și care ar fi ualca posibilitate de a aduna acest popor într'o singură turmă și sub un singur păstor, ca să nu ne mai consumăm energiile luptând unul împotriva celuilalt pregătind teren la tot felul de secte, atât religioase cât și politice; ci muncind împreună pentru întărirea moralității, a simțului de dreptate, de cinste, de dragoste de neam și de țară, de iubire față de Dumnezeu și față de deapropoale.

Iată ce ne trebuie în acest vremuri când imoralitatea, necinstea și ne iubirea se resfață la noi ca la ele acasă, și când dușmanul intern și extern ne pândește.

Eu a trebuit să mă dau jos și să părăsesc acea conversație atât de interesantă între doi preoți români amândoi, cu tragere de inimă pentru binele și fericirea acestei țări și a acestui neam.

Coborându-mă din vagon, în gândul meu îmi venea să zic preotului ortodox cuvintele Mântuitorului: — Tu nu ești departe...

Patimi și sfânta Inviere și Înălțare a Domnului. Cu elaborarea programului acelor festivități a fost însărcinată o comisie specială. Cererii licențiaților în teologie de a preda religia în școlile secundare, s'a răspuns că această slujbă se rezervă numai preoților teologi.

Locale. Dumineca viitoare, întâia a marului Post, va predica în catedrală pâr. Dr. Gavrilă Pop, prof. de religie.

— Despărțământul Blaj al »Astrei« și-a deschis Duminecă seria conferințelor de primăvară cu un minunat cuvânt de largă orientare asupra, *Folklorului și Educației*. Conferențiarul, d. A. Culea, a fost răsplătit cu aplauzele însuflețite ale asistenței ce tixea sala de gimnastică a liceului de băieți — În aceeași sală și-a ținut, seara, și *Reuniunea Femeilor* gr. cat din loc *petrecerea dansantă*. S'au jucat, în număr covârșitor, jocuri naționale. Doamnele și domnișoarele s'au prezentat, toate, în costume naționale. — Compania de artă dramatică *Studio* înființată de asociația »Vestul Românesc«, a jucat Miercuri, așisderea în sala de gimnastică a liceului de băieți, poemul dramatic *Cuib de șoimi*, și comedia *Când femeia e nervoasă*. Publicul numeros ce a participat la această reprezentație, — pentru școlărime, fete și băieți, s'a jucat separat — a rămas plăcut impresionat de arta companiei în turneu.

Mosaic de rituri. Părinții jezuiți americani au deschis de curând o nouă școală superioară (High School) în colegiul lor din Bagdadul Asiei. Școala numără 103 alumni. Optzeci dintre aceștia sunt catolici, dar de cinci rituri deosebite: latin, grec, armean sir și caldaic. Ceilalți sunt ortodocși, nestoriani, evrei și musulmani.

Ortodoxia rusă alipează pretenții în Basarabia. Episcopul rus ortodox expatriat Serafin petrece în Viena. Slujba lui ar fi să-și vadă de Rușii ortodocși din surghiun, cari vreau să-l recunoască de căpetenie duhovnicească. Sângele însă apă nu se face și Muscalu tot muscal rămâne, ori e acasă ori e în străini; de-i mirean de-i față bisericască: interesele rusești mai presus de toate, cu nesocotirea oricăror alte interese și drepturi. Vlădicul surghiunit poartă grija — Basarabiei. Deunăzi a trimis o scrisoare ziarelor rusești din Chișinău, instigând împotriva stării fapt și de drept de acum. Un pasagiu din ea: »Am hirotonit la Chișinău un preot și un diacon (foști argați. N. R.), crezându-mă în drept. Basarabia este din punct de vedere al canoanelor bisericii ortodoxe ruse o parte a regiunii bisericesti a bisericii ortodoxe ruse, care parte se află în granițele regatului român. Granițele regiunii bisericesti nu totdea-

una coincid cu granițele statelor«. — Ortodoxia română are încăodată prilejul să privească în tainele sufletului pravoslavnic dela Nord, și să prevadă ce ne poate veni pe urma comunității de convingeri religioase cu Rusia ortodoxă.

Telefonul »Unirii

O Bârsenl de jos. Din lipsă de spațiu, a trebuit să amânăm publicarea pentru viitor. — Ne exprimăm însă de pe acum bucuria sinceră pentru faza decizivă la care a ajuns, în eparhia Maramureșului, chestiunea »ajutorului momentan« în caz de moarte a preotului. De acum realizarea bunului gând este deplin asigurată!

P. Reghin. Nici vorbă să se renunțe la gândul pelerinajului la Roma. Mai curând s'ar putea să se facă mai multe chiar în cursul Anului Sfânt Fiindcă de pe acum se arată față de el un interes deosebit de viu în toate părțile. — De sigur, organizatorii vor avea toată grija să-i reducă cheltuielile la minimul necesar — De altfel, numele Pâr. canonic Coltor, încr. dntat din loc mai înalt de pe acum cu lucrările pregătitoare, este o garanție în toate privințele. Cele câteva drumuri la Cetea Eternă, pe care le-a condus până acum, îi dau certificat strălucit. — Pregătiți-vă dar! La începutul lui Maiu plecăm!

F. Șimand. Consistorul arhiepiscopesc în ședința ținută Marți, 21 Februarie c. a aprobat noul »Regulament al academiei de teologie »Sfânta Treime« din Blaj» ce în curând va fi dat publicității. Din acest Regulament fac parte și dispozițiile privitoare la dobândirea gradului și titlului de »licențiat în teologie« cari au fost supuse în prealabil aprobării Conferenței episcopilor noștri. — În ce privește cazul Dv. dispozițiile sunt cele pe care Vi le-am notificat în Telefonul din numărul trecut. Pentru a fi admis la licență se cere neapărat bachelatul (— nu ajunge prin urmare, diploma de școală normală —) și și »absolutorul« teologic dela una din academiile noastre teologice. Și înă nu orice absolutor; ci unul care arată media generală a tuturor notelor obținute la diferite studii »bine«. — De altfel apariția noului Regulament este un moment mult mai însemnat în viața bisericii noastre, decât să nu ne simțim datori a reveni mai pe larg asupra lui. Cât ce ne va fi cu puțință!

Am primit abonamentul pe 1933: B. București, S. Cluj; M. Sat-Tlatna; C. Dumbrăvița; Dr. C. Satu-mare; Biserica Șard; Dr. M. Cluj; Oficiul parohial Bunești; I. Budești; B. Sibiu; M. Timișoara.

Am primit abonamentul pe 1932. P. Domint; Oficiul parohial, Beba veche; Oficiul parohial Bolești; B. Mintia; Oficiul parohial, Hurez; Oficiul parohial, Vișagu; D. Iibou; Oficiul parohial, Bicaz.

M. Comloșul mare. Am primit 409 Lei. Achitat până la 30. VI 1933.

Dr. S. Aleșd. Am primit 400 Lei abonament pe 1933. Vă mulțămim pentru suprasolvire.

D. Gurghiu. Am primit abonamentul pe jumătatea 1-a a. trecut.

Ț. Lugoj. Am primit abonamentul pe o jumătate de an.

B. Gheorgheni. Am primit 300 Lei. Dl Dr. Sabin e achitat până la 31. XII 1930.

Oficiul parohial. Zăbran. Am primit abonamentul pe 931—1932.

D. Roșia. Am primit abonamentul pe jumătatea întâia a anului c.

Dr. L. Groși. Am primit 35 Lei. Abonamentul e achitat până la 15 II 1933

C. Jimbolia. Am primit 100 Lei, abonament pe jumătatea a doua a anului trecut.

S. Agriș. Am primit abonamentul pe 1931.

L. Sirloara. Chităm primirea abonamentului pe 1932—1933.

S. Șieu Cristur. Am primit abonamentul pe 1932.

Cassa Națională de Economii și Cecuri postale

— București, Calea Victoriei, în fața Palatului Poștelor —

— Instituțiune autonomă, cu garanția Statului —

Extras din bilanțul pe 1932

Depuneri la 31 Decemvrie 1932 809.247.574

Fond de rezervă 68.558.516

Disponibilități în numerar la 31 Decemvrie 1932 181.835.011

Dobânda la depuneri 4½ la sută cu scutiri de impozite.

Fiecare depunător poate depune, pe un singur libret, lei 300.000 anual, cu dobânda scutită de impozite.

Oficiile poștale primesc depuneri și fac restituiri pentru Cassă.